

FN

FAKTA.

Foto: FN/Evan Schneider

AGENDA 2030

Agenda 2030 syftar till att alla människor ska kunna leva drägliga, jämställda och trygga liv. På bilden ett par barn i Cassait-skolan i Östtimors huvudstad Dili.

17 gemensamma mål stort framsteg för mänskligheten

I september 2015 antog ledarna för världens länder en ny global utvecklingsagenda, Agenda 2030. Den består av 17 mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom och hunger, rädda vår planets ekosystem och klimat och säkerställa att alla människor på jorden kan leva drägliga, jämställda och trygga liv. De 17 nya målen ersatte den 1 januari 2016 de åtta s k millenniemålen som främst fattigare länder har arbetat med att uppnå sedan början av seklet. Att de nya målen ska genomföras i alla världens länder är en avgörande skillnad och regeringar jorden runt jobbar nu med att få igång arbetet.

Agenda 2030, med 17 mål och 169 delmål, är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som någonsin antagits av världens länder. Begreppet hållbar utveckling innebär att utvecklingen ska vara både ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar. Visionen är att målen ska vara uppfyllda 2030.

Det finns flera viktiga skillnader mellan de 17 nya målen för hållbar utveckling

(*Sustainable Development Goals, SDG:s*) och de tidigare millenniemålen (*Millennium Development Goals, MDG:s*). Millenniemålen formulerades av ett fåtal FN-tjänstemän utan insyn från omvärlden, de handlade nästan uteslutande om utveckling i fattigare länder och endast ett fåtal frågor fanns med – omständigheter som var och en har lett till kritik. När världens länder 2012

i Rio de Janeiro enades om att ersätta millenniemålen med en uppsättning nya mål höjdes därför många röster med krav på nya och annorlunda tag. Detta resulterade i en bred, positiv och inkluderande process ("Post 2015") där miljontals människor från hela världen under tre års tid har bidragit till innehållet i den nya agendan.

Agenda 2030 – globala mål

Avskaffa fattigdom i alla dess former, överallt

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

HISTORISKT FRAMSTEG

Att förhandlarna under 2015 till slut lyckades jämka ihop alla önskemål och lägga fram en text som alla länder kunde ställa sig bakom är ett historiskt steg framåt för mänskligheten. Under många år var utveckling och miljöfrågor två separata spår i mellanstatliga förhandlingar där man förenklat kan säga att länder i ”Syd” värnade utvecklingsfrågor medan länder i ”Nord” värnade miljöfrågor. Uppdelningen skapade en klyfta mellan de två lägren

”Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna.”

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon

vilket satte käppar i hjulen på olika vis. I och med antagandet av Agenda 2030 har de två spåren nu äntligen sammanfogats till ett. Och då bl a ”fredliga samhällen” och ”jämställdhet” tillförts som viktiga mål har världen nu fått en plan som på ett unikt sätt greppar om de många olika dimensionerna av mänsklig utveckling.

Dokumentet, *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development* antogs av världens ledare vid ett toppmöte i FN-högkvarteret i New York den 25 september. Förutom målen och delmålen innehåller det en politisk deklaration, en beskrivning av läget i världen samt ett kapitel som handlar om hur målen ska nås och vilka medel som krävs.

För att arbetet och framstegen med de globala målen ska kunna mätas krävs att tydliga indikatorer formuleras för varje delmål. Indikatorerna avgör hur och vad varje land ska rapportera in till FN. Under inledningen av 2016 pågick arbetet med att

ta fram dessa indikatorer för fullt och förhoppningen var att de skulle bli klara under våren 2016. Från Sverige deltog Statistiska centralbyrån, SCB, i detta arbete.

I samband med toppmötet i september tog Sveriges statsminister Stefan Löfven initiativ till en högnivågrupp med nio ledare från olika delar av världen som på olika sätt ska främja och påskynda arbetet med den nya agendan. Förutom statsministern själv deltar följande personer i gruppen: Brasiliens president Dilma Rousseff, Colombias president Juan Manuel Santos, Liberias president Ellen Johnson Sirleaf, Sydafrikas president Jacob Zuma, Tanzanias president Jakaya Kikwete, Tysklands förbundskansler Angela Merkel, Tunisiens president Beji Caid Essebsi samt Östtimors premiärminister Rui Maria Araújo.

SVERIGE OCH AGENDA 2030

Ansvaret för att nå målen vilar på varje

för hållbar utveckling

Minska ojämlikheten inom och mellan länder

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

** Med beaktande av att FN:s ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.*

lands regering. I Sverige lanserades Agenda 2030 vid en konferens i Stockholm i januari 2016. Förutom statsminister Stefan Löfven medverkade bl a civilminister Ardalan Shekarabi, som ansvarar för genomförandet av agendan i Sverige, samt biståndminister Isabella Lövin och strategi- och framtidsminister Kristina Persson. Lövin ansvarar för Sveriges utvecklingssamarbete med andra länder medan Persson leder en analysgrupp som ska samordna insatserna från regeringens olika departement.

De närmare 600 åhörarna vid lanseringen var främst representanter för myndigheter, civilsamhälle, akademien, fackförbund och näringsliv. Kommuner och regionala myndigheter är viktiga aktörer eftersom det är regionalt och lokalt som arbetet med de nya utvecklingsmålen måste ske i praktiken.

Vid denna tidnings pressläggning pågick arbetet med att sätta samman en

nationell delegation för att underlätta och stimulera arbetet med Agenda 2030 i Sverige. Delegationen kommer att få i uppdrag att ta fram en nationell handlingsplan som ska lämnas till regeringen. Samtidigt arbetade under våren 2016 de olika departementen med att ta fram egna planer för hur de ska arbeta med PGU,

politiken för global utveckling, som är nära sammankopplad med den nya utvecklingsagendan.

SUPERUTVECKLINGSÅRET 2015

Vid sidan av toppmötet i FN-högkvarteret i september där Agenda 2030 antogs hölls ytterligare två stora internationella

Foto: Misraic Biliv

Anständiga arbetsvillkor tas upp i mål 8. På bilden en skräddare i Pibor, Sydsudan.

konferenser under 2015 där avgörande beslut fattades som rör världssamfundets fortsatta samarbete på utvecklingsområdet.

I Addis Abeba, i Etiopien, hölls i juli en konferens om utvecklingsfinansiering (*Financing for Development, FfD*) där deltagarna enades om ett hundratal insatser för att finansiera arbetet med de nya utvecklingsmålen. Dessutom diskuterades teknologiöverföring, handel och betydelsen av relevant och bra statistik. Framstegen i Addis Abeba bidrog till att länderna

kunde anta Agenda 2030 i september.

Mål 13, om klimatfrågan, har en fotnot som hänvisar till FN:s klimatförhandlingar, med tanke på att ett klimatavtal inte var på plats när den nya agendan skrevs under. I december 2015 var det dags för årets tredje stora FN-möte där världens länder samlades i Paris för att anta ett nytt globalt klimatavtal. Även denna konferens (COP21) blev framgångsrik och förhandlingarna kunde till slut presentera Parisöverenskommelsen (*the*

Paris Agreement), som bygger på nationella klimatåtaganden som ska skärpas vart femte år. Därmed var den viktiga sista pusselbiten i Agenda 2030 på plats.

Läs mer om Agenda 2030 på:

- www.fn.se/agenda2030
- www.globalamalen.se
- www.regeringen.se (sök på "Agenda 2030")
- www.un.org/sustainabledevelopment

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Agenda 2030 med de globala målen för hållbar utveckling är antagen. Dokumentet i sig är ett enormt framsteg men det är nu det riktiga arbetet börjar då agendan ska genomföras i varje land! För att vi ska lyckas måste alla hjälpas åt. Här är några förslag på vad DU kan göra:

Påverka politikerna!

Agenda 2030 ska genomföras i Sverige. Hur ska det gå till? Alla måste dra sitt strå till stacken: regering, riksdag, kommuner, landsting, näringsliv, forskarsamhället, organisationer och inte minst du och jag. Vi hoppas att alla medlemmar i FN-rörelsen vill vara med och pusha på arbetet i Sverige. Inför höstens verksamhet kommer FN-förbundet att producera ett engagemangs- och påverkansmaterial som kommer att lanseras på vår webb www.fn.se. Materialet kommer bl a att innehålla förslag till brev till ordföranden och vice ordföranden i kommunfullmäktige.

Sprid kunskap!!

Ju fler som känner till Agenda 2030, desto fler kan bidra till ett lyckat genomförande. Kännedom och kunskap är nyckeln till engagemang! Ett enkelt sätt att sprida information är att beställa en bunt av detta faktablad från FN-förbundet och ge till vänner och bekanta, lägga på fikabordet eller i väntrummet. Du kan också utan kostnad beställa bilagan Agenda 2030 som ingick i SvD i oktober 2015. Ungdomar kan även ansöka till hedersuppdraget att bli en av FN-förbundets unga informatörer för Agenda 2030. Mer info finns på www.fn.se/engagera-dig/vara-informatorer/

Fotografera feminism!

På Internationella kvinnodagen den 8 mars lanserar vi kampanjen *Fotografera feminism*. Den utgår ifrån Agenda 2030 och mål 5 om jämställdhet. Vi vill veta vad feminism respektive brist på feminism betyder för dig. Från den 15 februari hittar du information om kampanjen på FN-förbundets webb www.fn.se. Albert Bonniers Förlag har tillsammans med FN-förbundet och andra organisationer gett ut den nigerianska författaren Chimamanda Ngozi Adichies bok *Alla borde vara feminister*. Vi har distribuerat den till alla elever i gymnasieskolans årskurs 2 och FN-förbundet har producerat en lärarhandledning till den. Materialet ingår i kampanjen Fotografera feminism. Boken beställs från FN-förbundet och lärarhandledningen laddas ned från www.fn.se/allafeminister.

Foto: FN-Förbundet/Mikaela Lindström

**Bli medlem
i FN-förbundet!**

Ring 08-462 25 40
eller ansök på fn.se